

Asia: VN/23407/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi aikuiskoulutusetuuksista annettu laki ja vuorotteluvapaalaki. Lakien kumoamisen tarkoituksena on lakkauttaa aikuiskoulutustuki, ammattitutkintostipendi ja vuorotteluvapaajärjestelmä.

Työeläkelakien mukaan työeläkettä kertyy tietyiltä etuusajoilta, ns. palkattomilta ajoilta. Palkattomien aikojen joukkoon kuuluvat myös aikuiskoulutustuki ja vuorottelukorvaus. Nämä ajat otetaan myös huomioon työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan ansion laskennassa. Lisäksi työeläkelaeissa on säädetty työllisyysrahaston osuudesta työeläkekustannuksista, jotka aiheutuvat näiden etuuksien ajalta kertyvästä eläkkeestä.

Koska kyseisiä etuuksia ei enää jatkossa maksettaisi, maininnat vuorotteluvapaalain mukaisen vuorottelukorvauksen perusteena olevasta ansiosta ja aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena olevasta ansiosta tulisi poistaa työeläkelaeista tarpeettomina.

Näiden etuuksien lakkauttaminen pienentää osaltaan työeläkkeen määrää ja eläkemenoa verrattuna nykytilaan, koska näistä etuuksista ei jatkossa kartu eläkettä eikä niitä oteta huomioon työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan ansioissa. Vuonna 2022 kyseisten etuuksien saajia oli työeläkejärjestelmän rekisteritietojen mukaan seuraavasti:

Ansioon suhteutettu vuorottelukorvaus 5 134

Aikuiskoulutustuki palkansaajalle 28 593

Aikuiskoulutustuki YEL/MYEL-vakuutetuille 820

Yhteensä 34 547

Esitetyt muutokset vaikuttavat myös Työllisyysrahaston osuuteen työeläkekustannuksista, joka pienenee noin 60–65 miljoonalla eurolla vuodessa. Kuten esityksessä on mainittu, palkattoman ajan etuuksia ei rahastoida, vaan Työllisyysrahaston osuus käytetään maksussa olevien eläkkeiden rahoittamiseen. Näin ollen aikuiskoulutustuen ja vuorotteluvapaan lakkauttaminen heikentäisi lyhyellä aikavälillä työeläkejärjestelmän rahoitusta ja pienentäisi pidemmällä aikavälillä eläkemenoa, jollei työllisyys vastaavasti kasvaisi lakimuutosten seurauksena. Työllisyyden kasvu lisäisi lyhyellä aikavälillä vakuutusmaksutuloa ja pidemmällä aikavälillä eläkemenoa.

Pulkinen Janne
Eläketurvakeskus - Käsitelty ETK:n johtoryhmässä 4.1.2024 (Karoliina Kiuru,
Maijaliisa Takanen)